

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 221/08-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., nar. ..., t. č. vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy slovenskej republiky postupmi Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 119/2007 a Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 12/2008, ako aj postupmi Ústavu na výkon väzby B. a jeho právneho zástupcu v trestnom konaní a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. februára 2008 (po doplnení 14. apríla 2008) doručená sťažnosť J. B. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy slovenskej republiky postupmi Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 119/2007 a Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 12/2008, ako aj postupmi Ústavu na výkon väzby B. (ďalej len „ústav“) a jeho právneho zástupcu v trestnom konaní JUDr. V. M.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 119/2007 bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov a 4 mesiacov. Proti rozhodnutiu okresného súdu chcel so svojím obhajcom, ktorý ho v trestnom konaní zastupoval, podať odvolanie. Keďže jeho advokát za ním neprišiel, 6. decembra 2007 sám podal proti rozhodnutiu okresného súdu odvolanie, ktoré doručil toho istého dňa referentovi v ústave, kde vykonával väzbu. Súčasne ho upozornil, že je to posledný deň lehoty na podanie odvolania. Dňa 6. decembra 2007 mu však večer referent ústavu oznámil, že nemá uvedený dátum narodenia na obálke, preto treba urobiť opravu. Po vykonaní opravy sa však dozvedel, že jeho odvolanie bolo doručené krajskému súdu až 7. decembra 2007. Okrem pochybenia ústavu takisto namieta aj postup jeho obhajcu, ktorý podal odvolanie až 10. decembra 2007, teda oneskorene.

Po zistení uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil rozsudky okresného súdu a krajského súdu v jeho trestnej veci a vec im vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ súčasne žiadal, aby mu bol ustanovený právny zástupca v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné,

ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 138/02, I. ÚS 48/04). Ak navrhovateľ namietne také porušenie práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu očividne nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (obdobne napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 100/01, III. ÚS 180/05).

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal porušenie základného práva na obhajobu postupmi okresného súdu, krajského súdu, ústavu aj svojho obhajcu v trestnom konaní, pretože títo porušovatelia zavinili, že aj keď podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu včas, považovali ho ako oneskorene podané. Relevantné dôkazy podporujúce jeho tvrdenia však v sťažnosti nepredložil.

Ústavný súd si preto na overenie tvrdených skutočností v sťažnosti za účelom rozhodnutia v danej veci vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 3 T 119/2007 a vyjadrenie riaditeľa ústavu z 22. mája 2008, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 27. mája 2008 pod sp. zn. ÚVV-st²-4/11-2008.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd zo spisu zistil, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 119/2007 z 21. novembra 2007 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania trestných činov poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia v spolupáchateľstve a podielníctva podľa príslušných ustanovení zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), pričom rozhodol o uložení úhrnného trestu odňatia slobody v trvaní 7 rokov a 4 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Ďalej okresný súd v tom istom rozsudku sťažovateľa oslobodil spod obžaloby pre trestný čin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona. Proti tejto časti rozsudku podal odvolanie okresný prokurátor.

Súčasne ústavný súd zo spisu zistil, že v spise sa na č. l. 221 nachádza odvolanie sťažovateľa napísané jeho vlastnou rukou 11. decembra 2007 proti rozhodnutiu okresného súdu, ktoré bolo doručené súdu 13. decembra 2007.

Dňa 12. mája 2008 ústavný súd vyzval riaditeľa ústavu zaslať prehľad prichádzajúcej a odchádzajúcej korešpondencie sťažovateľa za sledované obdobie (za účelom preukázania sťažovateľovho tvrdenia, že už 6. decembra 2007 podal proti rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 3 T 119/2007 z 21. novembra 2007 odvolanie). Na výzvu reagoval riaditeľ ústavu listom sp. zn. ÚVV- st. 4/11-2008 z 22. mája 2008, v ktorom zaslal prehľad prijatej a odoslanej korešpondencie sťažovateľa za obdobie od 19. februára 2007 až do 9. apríla 2008, a okrem vyjadrení referentov režimu úseku režimovej činnosti oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, ktorí popreli skutočnosti uvádzané v sťažnosti, resp. si na tieto skutočnosti nepamätajú, riaditeľ ústavu ústavnému súdu oznámil: *„V prípade neoznačenia odosielateľa, adresáta, nenalepenia platnej poštovej známky príslušnej nominálnej hodnoty a pod., korešpondencie uvedenej v § 20 ods. 4 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení zákona č. 127/2008 Z. z. je zásielka vrátená obvinenému s tým, aby uvedené nedostatky odstránil, ak sú tieto odstránené bezodkladne korešpondencia sa opatrí odtlačkom prezenčnej pečiatky s dátumom jej pôvodného odovzdania referentovi oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu.“*

Vychádzajúc z uvedeného sa tvrdenia sťažovateľa o včasnom podaní odvolania teda nepotvrdili. Táto skutočnosť je zrejmá aj z prílohy oznámenia riaditeľa (adresovaného okresnému súdu), z ktorej vyplýva, že proti označenému rozhodnutiu okresného súdu podal referentovi ústavu odvolanie, nie 6. decembra 2007, ale až 7. decembra 2007, čo bolo preukázané aj z evidenčnej karty korešpondencie obvineného. Ďalšie odvolanie podal aj 12. decembra 2007.

Sťažovateľ mal na odvolanie zákonom ustanovenú lehotu, v ktorej mal plnú možnosť realizovať svoje ústavné právo. V priebehu konania pred ústavným súdom nepreukázal dôvody, ktorými by mu orgány vykonávajúce väzobnú a justičnú správu boli toto právo zamietli.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že nebolo preukázané, že by sťažovateľ odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 3 T 119/2007 z 21. novembra 2007 podal včas.

Tieto skutočnosti konštatoval aj krajský súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 2 To 12/08 z 24. januára 2008, ktorým zamietol odvolanie prokurátora a odmietol odvolanie sťažovateľa ako oneskorene podané, keď okrem iného uviedol:

„Z predloženého trestného spisu je zrejmé, že obžalovaný aj so svojím obhajcom boli prítomní na hlavnom pojednávaní dňa 21. 11. 2007, keď bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok. Potom čo bol obžalovaný spolu s obhajcom poučený o práve podať voči tomuto rozsudku odvolanie, zahlásili, že sa nevyjadrujú, ale vyjadria sa v zákonom stanovenej lehote. Okresný prokurátor, prítomný na tomto hlavnom pojednávaní ihneď do zápisnice o hlavnom pojednávaní zahlásil odvolanie vo vzťahu k oslobodzujúcemu výroku.

Podľa § 309 ods. 1 Tr. por. odvolanie sa podáva na súde, proti ktorému smeruje a to do 15 dní od oznámenia rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

Z trestného spisu je zrejmé, že obžalovaný, aj jeho obhajca boli prítomní na hlavnom pojednávaní dňa 21. 11. 2007, kedy bol aj vyhlásený rozsudok, t. z. v tento deň začína

plynúť lehota, že im bol rozsudok oznámený, od tohto dňa do 15-tich dní museli v zmysle § 309 ods. 1 Tr. por. podať voči tomuto rozsudku odvolanie, ak by sa tak rozhodli.

Pätnástym dňom, teda posledným dňom, v ktorý deň mohol obžalovaný podať odvolanie tak, aby bolo podané v zmysle § 309 ods. 1 Tr. por. bol deň 6. 12. 2007. ktorý deň bol štvrtok. Z podacej pečiatky na obálke obžalovaného, ktorou bolo posielané odvolanie z ÚVV B. (č. k. 220) je však prezenčná pečiatka ústavu zo dňa 7. 12. 2007, teda šestnásty deň, čo je po zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania.“

Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom okresného súdu, krajského súdu (i ústavu) a namietaným porušením označeného práva, sťažnosť už na predbežnom prerokovaní odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Ak je sťažovateľ presvedčený, že jeho právo na obhajobu bolo v trestnom konaní porušené, bolo potrebné túto skutočnosť najprv namietat' predovšetkým v konaní pred všeobecnými súdmi. Je predovšetkým ich úlohou postarať sa, aby právo na obhajobu bolo v celom rozsahu rešpektované.

Ako to vyplýva zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh, sťažovateľovo právo na obhajobu bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa jeho subjektívnych názorov. V prípade sťažovateľa nešlo o odmietnutie možnosti byť v trestnom konaní zastúpený obhajcom, ani o znemožnenie prípravy obhajoby.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti vrátane jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júla 2008